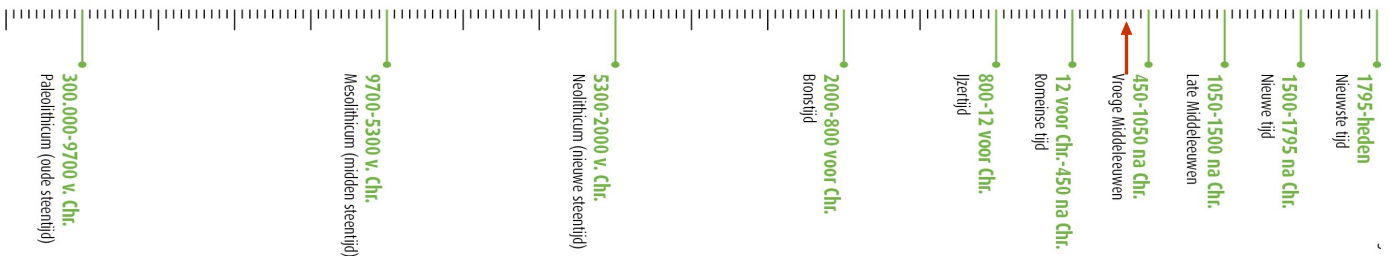

Graven in het groen

Vroegmiddeleeuwse sporen in Leersum

Nr. 6

Leersum of Hlarashem

Het dorp Leersum kent een zeer lange geschiedenis. De naam van deze plek duikt voor het eerst op in geschriften uit de elfde eeuw als Hlarashem. Op sommige plaatsen in het dorp zijn vondsten gedaan uit de periode vóór 1000 na Chr. wat aangeeft dat Leersum als woonplaats misschien nog veel ouder is.

Maar waar de bewoners van het vroegmiddeleeuwse Leersum precies woonden en hoe het dorp eruit zag, is onbekend. Tot nu!

Archeologen hebben aan de Bijenkorf in Leersum eeuwenoude sporen aangetroffen.

Een eeuwenoud boeren erf

Op het terrein aan de Bijenkorf in het centrum van het dorp zijn sporen aangetroffen van een eeuwenoud boeren erf.

In de middeleeuwen werden boerderijen en schuren gebouwd van hout. De houten palen die het fundament van een boerderij vormden, zijn inmiddels al lang vergaan, maar ze hebben donkere verkleuringen in het zand aan de Bijenkorf achtergelaten. Deze donkere verkleuringen, ook wel sporen genoemd, worden zorgvuldig onderzocht door archeologen.

Een van de archeologen onderzoekt een grotere ronde verkleuring in de bodem. Het ronde spoor blijkt de afdruk van een eeuwenoude houten paal. Mogelijk heeft de paal het dak van een klein boerenschuurtje, ook wel spieker genoemd, gedragen.

Archeologie

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG

Een kijkje in de middeleeuwen

Alle sporen worden nauwkeurig onderzocht en gedocumenteerd. In en rond de sporen zijn kleine aardewerkscherven gevonden. Op basis van de vorm en het baksel dateren deskundigen de scherven tussen 700 en 900 na Chr. In het centrum van Leersum blijkt al 1200 jaar geleden een boerderij te hebben gestaan!

Dit aardewerkfragment, dat is gemaakt tussen 700 en 900 na Chr. , is gevonden tijdens het archeologisch onderzoek aan de Bijenkorf in Leersum.

Op deze foto is de coupe van een paalkuil zichtbaar. Van alle sporen wordt met een schep een dwarsdoorsnede gemaakt, dit noemen archeologen een coupe. Op deze manier kan bijvoorbeeld worden onderzocht hoe diep een kuil is en of er een paal in heeft gestaan.

Een oven om ijzer te smelten

In een van de grotere kuilen zijn resten van een veld-oven voor het smelten van ijzer gevonden. Misschien heeft de boer die op dit erf woonde ijzeren voorwerpen gemaakt voor eigen gebruik, maar het kan ook zijn dat hij wat bijverdiende als de lokale smid.

COLOFON

Dit is een uitgave van de gemeente Utrechtse Heuvelrug

Tekst: Annemarie Luksen-IJtsma

Foto: ADC Archeoprojecten, Cees Keur
en Annemarie Luksen-IJtsma

Voor meer informatie: www.heuvelrug.nl
of email: archeologie@heuvelrug.nl

De paalkuilen, die op de foto donker afsteken tegen het lichtere zand, hebben mogelijk het dak van een vroegmiddeleeuwse boerderij gedragen.

Een boerderij en een boerenerf

Aan de westkant van het terrein, richting de Dreef en Dr. W. Dreeslaan, lijkt een houten boerderij te hebben gestaan, mogelijk met enkele kleine schuren. Hier zijn vele kuilen waarin palen hebben gestaan, gevonden (zie hierboven op de foto).

Aan de oostkant van het terrein, richting de Roekenes zijn voornamelijk grotere kuilen en greppels aangetroffen. Hier lijkt geen gebouw te hebben gestaan. Mogelijk begon hier het bedrijfsgedeelte van het boerenerf, waar het vee werd geweid en de akkers zich bevonden.

Op het vroegmiddeleeuwse boerenerf zijn de resten gevonden van een mogelijke veldoven aangetroffen waar ijzer in is gesmolten.

Archeologie

GEMEENTE
UTRECHTSE HEUVELRUG